

[Poul Dam.]

skøn. Statsministeren og med ham regeringen kan frit afgøre, hvad der efter hans skøn hører med til en nødvendig redegørelse for rigets almindelige stilling, og hvis vi andre er uenige med statsministeren, kan vi fortælle ham det bagefter, og det skal vi også nok gøre.

Det er noget ganske andet med redegørelsen for de af regeringen påtænkte foranstaltninger. Kravet herom er naturligvis begrundet i et hensyn til folketinget: folketinget skal vide, hvad regeringen arbejder med, hvilke planer den har, hvordan den agter at løse den opgave, den har som parlamentarisk ansvarlig regering. Det betyder, at redegørelsen må være fuldstændig, den kan ikke begrænses til den del af de af regeringen påtænkte foranstaltninger, som det for tiden måtte være regeringen belejligt at fortælle andre end sine egne partifæller om. Regeringen har ikke lov til at beholde nogle af trumferne i ærmet, det har aldrig været præriens bedste mænd, der anvendte den metode.

Jeg synes nok, at man af og til i denne regerings tid har haft fornemmelsen af, at der var ganske nøje udarbejdede planer om foranstaltninger af den ene eller den anden art, som folketinget ikke fik besked om med et rimeligt varsel. Jeg skal blot minde om den debat, der blev ført her i tinget ved vedtagelsen af finansloven for 1970-71. Vi var nogle, der mente, at der var grund til at nære mistanke om, at den finanslov, vi stod over for, at skulle vedtage, i virkeligheden ikke var færdig, men at der allerede da lå temmelig klare forsætter om at stryge eller strække nogle af bevillingerne, allerede før disse bevillinger var blevet tiltrådt af bevillingsmagten.

Lignende fornemmelser får man ved at gennemgå statsministerens redegørelse. Er dette virkelig alt, hvad regeringen i dag har påtænkt? Mangler der ikke nogle ganske vigtige præciseringer på en række områder? Og har man ikke allerede nu ganske nøje planlagt, hvad man vil gøre, hvis det ikke lykkes at få organisationerne til at danse efter regeringens pibe, eller hvis det ikke lykkes at få socialdemokratiet til at indgå det forlig, som i hovedsagen vil være et diktat fra flertallet? Lad det være sagt straks: vi kan ikke forestille os, at socialdemokra-

tiet accepterer et forlig på regeringens vilkår, og det tror jeg heller ikke regeringen kan forestille sig. Der må derfor være planlagt andet og mere, end vi har fået at vide.

Kan denne situation virkelig accepteres af folketinget? Har regeringen f. eks. planer om en devaluering? Det er der nogen der tror; det er noget, der indgår i manges gætterier; sidst hørte jeg det i radioens gætteleg om den økonomiske udvikling, og det er jo heller ikke svært at forstå, for en devaluering er vist næsten det eneste gammeldags økonomiske middel, som regeringen endnu ikke har forsøgt. Og hvad er det for nogle spareplaner, som regeringen arbejder med? Jeg har selvfølgelig bemærket, at der er løfte om, at folketinget nok skal få det at vide engang med tiden, og det er jo betryggende. Om ikke før opdager vi det naturligvis, når der foreligger et statsregnskab; alle vil dog være enige i, at det vil være velset.

Der er nogle bemærkninger om, at uddannelsen og det sociale skal holdes uden for spareknivens hærgen, og det lyder fromt; noget andet er, om det kommer til at slå til. Når man samtidig taler om sparsommelighed med hensyn til investeringerne, kan det nok være ønskeligt at få at vide, om investeringsopgaverne inden for uddannelsesområdet og det sociale område også er omfattet af fredningen, eller man alligevel mener, at der kan holdes igen på dette felt. Der skal ifølge statsministeren skæres i de lovbundne tilskud, og det kan naturligvis kun gøres ved lovændringer. Her må der allerede i dag foreligge mere klare planer end dem, statsministeren har løftet sløret for. Kan vi virkelig ikke få noget at vide om det? Folketinget har simpelt hen ikke fået nok at vide om de foranstaltninger, som regeringen påtænker; vi i denne sal er nødt til at gætte, og en større offentlighed må gøre det samme. Det forøger naturligvis spændingen ved det politiske arbejde, men det fremmer hverken den saglige diskussion eller det samarbejde mellem folketingets partier, som statsministeren traditionen tro og utvivlsomt oprigtigt appellerede til.

Jeg skal herefter vende mig til det udenrigspolitiske afsnit i statsministerens redegørelse. Det udmærkede sig ikke ved større grundighed og endnu mindre ved originale og klare standpunkter. Måske var det mest bemærkelsesværdige alt det, der manglede,